

Metodické usmernenie na vykonávanie kontrol v členských organizáciách ÚKK

Účel

Účelom tohto metodického usmernenia je zjednotenie ponímania účelu kontroly, postupov a systémových krokov, nachádzanie spoločných východísk a pohľadov na spoluprácu medzi riadiacimi a kontrolnými orgánmi v členských organizáciách (ďalej len ako „kluby“) ÚKK. Kontrolný orgán klubu by nemal byť vnímaný negatívne, ale skôr ako pomoc pri výkone a fungovaní klubu, s čím sa musia zúčastnenej strany stotožniť. Kontrolný orgán musí byť pri výkone svojej funkcie odosobnený, nezaujatý a mal by mať na pamäti záujmy a smerovanie klubu. Z uvedeného dôvodu bývajú kontrolné orgány viacčlenné, pre prípad eliminácie jednostranných názorov na prípadné pochybenia, prípadne na činnosť vedenia klubu. Kontrolný orgán nie je podriadený riadiacim orgánom, z toho dôvodu nemôžu byť členovia kontrolného orgánu súčasne štatutárnymi zástupcami klubu. Kontrolný orgán sa zodpovedá členskej schôdzi (resp. valnému zhromaždeniu).

Cieľ chovateľského klubu

Cieľom každého klubu je spravovať a usmerňovať chov plemena, na ktoré dostal poverenie v zmysle Stanov SKJ a všetkých ďalších záväzných predpisov. Poverenie klubu správou určitého plemena je aj prejavom dôvery, preto sa od jeho členov taktiež očakáva, že do riadiacich orgánov budú prijímať osobnosti, ktorým plne dôverujú a poskytujú záruku, že klubu nebude odobratá správa plemena. V danom prípade je úlohou vedenia klubu smerovať vývoj plemena spôsobom zlučiteľným s požiadavkami strešných organizácií a teda pozitívnemu rozvoju plemena a čo najbližšie priblíženie sa jeho štandardu. K tomu napomáhajú výstavy, bonitácie, výcvikové tábory, sústreďenia a iné podujatia, ktoré sú prospešné pre rozvoj plemena a ktoré sú tiež predmetom kontroly. Cieľom riadiacich a rovnako aj kontrolných orgánov je neškodiť plemenu a ani klubu samotnému.

Predmet činnosti kontroly

Predmetom činnosti kontrolných orgánov je kontrolovať všetko, čo súvisí s povinnosťami, uloženými FCI, SKJ, ÚKK, klubom a procesnými otázkami súvisiacimi s plemenom, ktoré ma klub v správe.

Kontroluje sa faktický stav, tento je potrebné porovnať so stavom, vyžadovaným príslušnými normami a následne výsledok vyhodnotiť.

Aby sa predišlo nedorozumeniam, kontrolný orgán si včas dohodne miesto a čas výkonu kontroly. Začiatok výkonu kontroly je potrebné oznámiť poštovou prepravou, prípadne elektronickou poštou minimálne dva týždne vopred. V prípade nedorozumení a obštrukcii je následne možné dokladovať postup kontrolného orgánu.

Kontrolný orgán klubu priebežne monitoruje jeho činnosť počas celého roka, priebežne zbiera potrebné informácie.

Kontrolný orgán musí byť dôkladne oboznámený so stanovami svojho klubu, ÚKK a SKJ. V prvom rade pri kontrole vychádza z vlastných stanov, ktoré si sám vytvoril a k dodržiavaniu ktorých sa zaviazal. Je žiadúce porovnať stanovy klubu so stanovami vyšších riadiacich orgánov a ak sú v rozpore, upozorniť na túto skutočnosť.

Okrem stanov je potrebné kontrolovať aj činnosť klubu v zmysle dodržiavania chovateľského poriadku, bonitačného poriadku, výstavného poriadku a iných vydaných dokumentov klubu a vyšších orgánov.

Pri akomkoľvek zistenom rozpore medzi dokumentom či predpisom a skutočnosťou je potrebné v správe uviesť názov predpisu (dokumentu), citovať znenie porušeného ustanovenia a akým konaním došlo k jeho porušeniu, aby pri prednesení správy už boli členovia oboznámení so znením dokumentu a aj sami vedeli posúdiť závažnosť porušenia. Týmto spôsobom je zabezpečená rýchlosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť argumentácie kontrolného orgánu.

Pri každej kontrole je žiadúce, aby sa členovia kontrolnej komisie pripravili a postupovali systematicky. Väčšinou členovia kontrolných orgánov pochádzajú z rôznych, prípadne aj vzdialených regiónov, preto

je potrebné, aby si pred kontrolou samostatne zasadli a predniesli návrh na tematické zameranie, rozsah kontroly a jednotný výstup.

Následne by mali vedeniu klubu písomne (prípadne elektronickou poštou) oznámiť dátum a čas výkonu kontroly, čo budú kontrolovať, ktoré tematické okruhy budú predmetom kontroly (rozsah kontroly) a požiadavku na predloženie dokladov.

Nie je nutné a ani možné pri jednej kontrole skontrolovať všetky skutočnosti. Pri priebežnom monitorovaní klubu sa dá veľmi dobre posúdiť, na čo je potrebné sa zamerať a sú niektoré okruhy, ktoré je potrebné kontrolovať každý rok (napr. čerpanie finančných prostriedkov). Kontrolu je možné zamerať na konkrétne oblasti, kde kontrolóri vnímajú nedostatky.

Pri každoročnej kontrole sa nesmie zabúdať na kontrolu plnenia uznesení z členskej schôdze a zasadnutí predsedníctva (prezídia) najmä v prípadoch, pokiaľ sa ho nezúčastňuje aspoň jeden člen kontrolného orgánu.

V mnohých prípadoch nastáva situácia, keď kontrolný orgán vykazuje snahu vykonávať úkony, na ktoré je oprávnený iba výbor, resp. prezídium klubu. Kontrolný orgán je však len predĺženou rukou členskej základne v oblasti kontroly. V mnohých prípadoch kontrolný orgán požaduje, aby mu boli vydané materiály, s ktorými bude nakladať samostatne bez prítomnosti štatutára, alebo ním poverenej osoby.

Kontrola sa vykonáva za prítomnosti štatutára, prípadne poverenej osoby, ktorý predkladá požadované dokumenty. Kontrolný orgán však má právo si počas kontroly robiť poznámky, opisy, prípadne fotokópie, resp. fotodokumentáciu a získané poznatky prezentuje prostredníctvom písomnej správy, pričom je viazaný mlčanlivosťou voči tretím stranám a v správe nezahrnutú dokumentáciu je povinný následne bezodkladne zlikvidovať.

Predmetom kontroly je aj nakladanie s finančnými prostriedkami, pričom je žiadúce, aby kontrolór mal aspoň základné ekonomické povedomie a schopnosť orientácie v účtovných zápisoch a v príslušnej legislatíve, upravujúcej oblasť účtovníctva. Aj chovateľské kluby sú povinné dodržiavať všeobecne záväzné predpisy, preto v žiadnom prípade nie je prijateľné, aby boli porušované platné účtovné predpisy.

Vlastná kontrola

Každý klub je povinný viesť účtovníctvo v zmysle platného zákona a súvisiacich predpisov a na základe týchto musí viesť pokladničnú knihu, v ktorej sú zaznamenané všetky príjmy a výdavky. Každý príjem a výdavok musí mať vyplnený príjmový a výdavkový doklad, ktorý musí byť podpísaný minimálne dvomi zodpovednými osobami. Taktiež každý príjmový a výdavkový doklad musí byť očíslovaný a číslo musí byť zhodné s číslom v pokladničnej knihe. Čísla dokladov musia byť písané perom a nie ceruzkou, aby nemohlo dochádzať k neskorším zámenám číslovania. Je potrebné rozlišovať rôzne druhy príjmov a výdavkov.

Každý príjem a výdavok musí byť jasný, zrozumiteľný a prehľadný. Musí byť z neho jasné, aká finančná operácia bola vykonaná, za čo sú prijaté, alebo vydané finančné prostriedky.

Každý finančný výdavok a príjem by mal mať svojim významom oporu buď v pláne rozpočtu na daný rok, v stanovách, v zákone, alebo v zápise zo zasadnutí orgánu klubu, alebo členskej schôdze.

Ďalším výdavkom, ktorý si zaslúži pozornosť sú cestovné náklady. Výška týchto cestovných nákladov môže byť vyčíslená v zmysle zákona, v zmysle predpisu vyššieho orgánu, alebo podľa schválených uznesení na členskej schôdzi, prípadne na zasadnutí orgánu klubu (smernicou). Je potrebné, aby výdavkový doklad, ktorý súvisí s preplatením cestovných nákladov, obsahoval aspoň krátku správu o účele cesty, alebo na ňu iným spôsobom nadväzoval. Prípadne ak je úhrada dokumentovaná len prostredníctvom výdavkového dokladu, tento doklad (napr. k zasadnutiu - výboru z ktorého je aj zápis) musí mať uvedené aspoň krátku informáciu (odkaz) k tomu, na aký účel boli finančné prostriedky vydané. Ako príklad je možné zmieniť situáciu, keď orgán klubu vyšle člena na pracovnú cestu a aj po jej skončení je potrebné uviesť, na základe čoho bolo hradené výdavky na cestovné, miesto a účel cesty (napríklad technické zabezpečenie výstavy). Uvedené je potrebné uvádzať a zaznamenať z toho

dôvodu, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti zo zneužitia vyplácania finančných prostriedkov. Vždy však záleží na požiadavkách členskej schôdze a orgánu klubu.

Tiež je potrebné kontrolovať aj oprávnenosť nákupu technického vybavenia klubu. Ak napríklad klub zakúpi výcvikové rukávy, usporiada výcvikový tábor a dve bonitácie, nemôžu byť počas týchto spotrebované tri rukávy. Kontrolný orgán sa v takom prípade musí vysporiadať s otázkou vecných a časových súvislostí. V obdobných prípadoch sa zaoberá aj otázkami oprávnenosti spotreby.

Dôležitou časťou kontroly má byť kontrola chovateľskej agendy. Je nevyhnutné aby bol chovateľský servis poskytovaný v rámci platných pravidiel klubu všetkým členom a prípadne i jeho nečlenom a to bez zvyhodňovania, resp. nezvyhodňovania jednotlivcov.

Právomoci

Každý kontrolný orgán musí cítiť spoločenskú zodpovednosť, zodpovednosť voči celej členskej základni a súčasne aj voči každému jednotlivému členovi.

Členstvo v kontrolnom orgáne vylučuje spojenie s výkonnou činnosťou. To znamená, že kontrolný orgán nemôže zasahovať do právomoci výkonných orgánov ani nahrádzať ich zodpovednosť.

Kontrolný orgán nemôže riadiť činnosť výkonných orgánov klubu a takto presadzovať svoje požiadavky. Svoje zistenia, odporúčania a návrhy predkladá členskej schôdzi. Výbor, prezídium, resp. predsedníctvo klubu, ako aj členská schôdza je povinná sa ich zisteniami zaoberať v súlade s rokovacím poriadkom a oznámiť svoje stanovisko na každý podnet.

Je žiadúce, aby kontrolný orgán vyslovil nález, príslušné odporúčania a je na vedení klubu, prípadne členskej schôdzi aby pristúpili k odstráneniu nedostatkov primeraným spôsobom. V prípade navrhovaného riešenia pri určitých činnostiach môže byť schválené a prijaté aj iné riešenie, ktoré však nesmie odporovať všeobecne záväzným predpisom, stanovám a ani interným predpisom klubu a strešných organizácií, alebo nadradeným uzneseniam. Ak sa prijaté opatrenia aj napriek písomnému upozorneniu neplnia, alebo sa plnia nedostatočne, kontrolný orgán je povinný celú záležitosť znovu prerokovať a opätovne predložiť členskej schôdzi (valnému zhromaždeniu) na prerokovanie.

Dozorné rady SKJ, ÚKK a kontrolné orgány klubu nie sú si vzájomne nadriadené, alebo podriadené. Kontrolný orgán vyššieho stupňa nemôže ukladať úlohy kontrolným orgánom nižšieho stupňa. Nevylučuje sa pomoc a metodické usmernenie.

Kontrolný orgán má prístup ku všetkým informáciám a dokumentácii a má právo vyžadovať informácie a vysvetlenia od funkcionárov a členov klubu.

Má právo využívať všetky dostupné informácie, vydané formou všetkých stanov, smerníc, zápisov, oznámení a uznesení.

Kontrolný orgán klubu má právo informovať SKJ, ÚKK a kontrolné orgány na vyšších stupňoch.

Kontrolný orgán po kontrole do dvoch týždňoch by mal spracovať zápis a svoje zistenia prerokovať so štatutárom. Uvedený zápis sa predkladá členskej schôdzi. Zápis sa vyhotovuje minimálne v dvoch vyhotoveniach. Jedno vyhotovenie si zakladá štatutár a druhé vyhotovenie si založí kontrolný orgán.

Funkčné obdobie kontrolného orgánu je upravené stanovami a je zväčša rovnaké, ako funkčné obdobie výboru klubu.

Členstvo v kontrolnom orgáne je nezlučiteľné s funkciou na úrovni ktorého bol kontrolný orgán ustanovený.

Predseda kontrolného orgánu, prípadne ďalší členovia kontrolného orgánu by sa mali pravidelne zúčastňovať zasadnutí výboru klubu, respektíve predsedníctva (prezídia) s hlasom poradným.

Toto metodické usmernenie bolo schválené Prezidiom ÚKK 25.10.2018 uznesením č. 34/2018 a nadobúda účinnosť dňom schválenia.